

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

(назва ОПП)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>перший(бакалаврський)</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>В4 Образотворче мистецтво та реставрація</u>
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	<u>В4.03 Мистецтвознавство</u>

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ХДАДМ
Протокол № 9 від 02 травня 2025 р.

Голова вченої ради
Ректор: Олександр СОБОЛЄВ
(підпис)

Освітня програма вводиться
в дію з 1 вересня 2025 р.
Наказ №44-ОП від 02 травня 2025р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійна програма
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ   перший(бакалаврський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ   В Культурі, мистецтво та гуманітарні науки

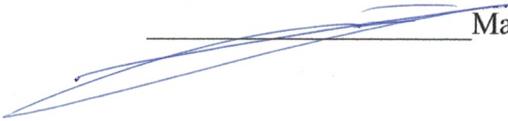
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ   В4 Образотворче мистецтво та реставрація

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ   В4.03 Мистецтвознавство

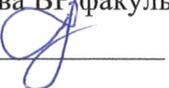
СХВАЛЕНО:

Методична рада ХДАДМ
Протокол № 25-03
від «25» квітня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО:

Голова Методичної ради
Перший проректор з НІР

Марина ТОКАР

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету
Образотворче мистецтво
Протокол № 1
від «18» квітня 2025 р.
Голова ВР факультету

Ольга ІВАЩЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Мистецтвознавство Харківської державної академії дизайну і мистецтв є нормативним документом, який регламентує компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні й методичні вимоги з підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація, спеціалізацією В4.03 Мистецтвознавство. ОПП відповідає Стандарту вищої освіти, затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. №726.

Розроблена робочою групою у складі:

Голова проєктної групи:

гарант освітньої програми
кандидат мистецтвознавства, доцент

Людмила МЕЛЬНИЧУК

Члени проєктної групи:

кандидат мистецтвознавства, доцент

Валентина ЧЕЧИК

кандидат мистецтвознавства, доцент

Андрій КОРНЄВ

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Валентина МІЗГІНА, директор Харківського художнього музею, Заслужений діяч культури України
2. Борис ГРИНЬОВ, співзасновник ГО “Колекція Бориса та Тетяни Гриньових”, академік НАН України
3. Сергій ЛЕБЕДИНСЬКИЙ, голова правління Громадської спілки «Музей Харківської школи фотографії», PhD (Бранденбурзький технічний університет, м. Котбус, Німеччина)

Дана освітня програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Мистецтвознавство» спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр образотворчого мистецтва, реставрації Мистецтвознавець
Офіційна назва освітньої програми	Мистецтвознавство
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію №3393 від 20.05.2022 р., термін дії - 01.07.2027 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.202_ р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ksada.org
2 – Мета освітньої програми	
Формування загальних і професійних компетентностей, що необхідні для практичної діяльності у сфері мистецтва, мистецтвознавства, художньої критики, наукових дослідженнях, викладанні фахових дисциплін у закладах художньої освіти, розвиток базових та інноваційних навичок для вирішення спеціалізованих завдань та практичних проблем у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація /за наявності/)	Галузь знань – «Культура, мистецтво та гуманітарні науки», спеціальність – «Образотворче мистецтво та реставрація», спеціалізація: «Мистецтвознавство».
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта, зорієнтована на отримання ґрунтовних знань з історії і теорії мистецтва, мистецтвознавства, навичок наукових досліджень у сфері мистецтва, в музейно-галерейній, мистецькій, викладацькій діяльності, арт-журналістиці і художній критиці тощо. Ключові слова: мистецтвознавство, історія і теорія мистецтв, художня критика, наукові дослідження, сучасне мистецтво.
Особливості програми	Програма забезпечує підготовку бакалаврів у тісній співпраці з художніми музеями та галереями регіону, культурно-науковими інституціями, історико-культурними місцями України, Національною спілкою художників України.

4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Бакалавр з образотворчого мистецтва за спеціалізацією: «Мистецтвознавство» може займати первинні посади згідно з «Класифікатором професій» України ДК 003:2010 :</p> <p>3340 Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів 3414 Екскурсивод (мистецтвознавець) 3417 Мистецтвознавець аукціоніст 3476 Організатор у сфері культури та мистецтва (куратор мистецьких проектів)</p> <p><i>Випускники можуть працювати на посадах:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – співробітник музею, галереї, виставкового центру; – організатор виставкових програм, культурно-мистецьких проектів і заходів креативної індустрії; – арт-критик, арт-публіцист, арт-журналіст; – мистецтвознавець-експерт; – викладач початкового курсу історії образотворчого мистецтва в дитячих закладах естетичного виховання; – співробітник науково-методичних центрів охорони культурної спадщини, громадських організацій, засобів масової інформації. <p>Специфіка ОПП передбачає, що випускники можуть працювати фрілансерами.</p>
Подальше навчання	<p>Можливість продовження освіти за програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти (в Україні та поза її межами). Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання: комплексне поєднання лекційних, семінарських та практичних занять; мультимедійні заняття, самонавчання (самостійна робота); навчання із залученням можливостей різноманітних мистецьких інституцій і експертів-практиків; виконання мистецьких проектів; проходження виробничої, педагогічної практик, авторські методики викладачів кафедр з проблемними дискусіями, гостьовими лекціями й виїзними екскурсіями.</p>
Оцінювання	<p>Поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль включає контрольні роботи, тестування, індивідуальні самостійні завдання (проекти, презентації, участь у студентських конференціях). Підсумковий контроль - іспити, заліки, курсові проекти, екзаменаційний перегляд, випускова атестація.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на

	<p>основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 10. Навички міжособистісної взаємодії. 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 13. Здатність працювати в міжнародному контексті. 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципів неприпустимості корупції та будь-яких проявів не доброчесності.
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища. 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки. 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей. 4. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва. 5. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі. 6. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача. 7. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва 8. Здатність використовувати професійні знання у практичній мистецтвознавчій діяльності. 9. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності. 10. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. 11. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах. 12. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>На підставі набутих компетентностей випускник має демонструвати знання та навички з мистецької та освітньої діяльності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу. 	

2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
  3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення державною та іноземною (- ними) мовами.
  4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням
  5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
  6. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
  7. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).
  8. Визначати мету, завдання та етапи дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
  9. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.
  10. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності
  11. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.
  12. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.
  13. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.
  14. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.
  15. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.
  16. Дотримуватися морально-етичних норм, принципів і правил поведінки в сучасному суспільстві.
- Додатково:*
17. Володіти навичками і методами роботи з аудиторією початкових мистецьких закладів освіти.
  18. Вміти сформувати власне професійне портфоліо.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Специфічна особливість кадрового забезпечення освітньої програми – це високий кваліфікаційний рівень викладачів зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво, реставрація та споріднених спеціальностей, які поєднують педагогічну фаховість з активною науковою, науково-популяризаційною та практичною роботою. Залучення до проведення лекційних і практичних занять експертів-практиків мистецьких інституцій.
Матеріально-технічне забезпечення	Використання навчального середовища ХДАДМ: аудиторії для лекційних та практичних занять з теоретичних дисциплін з необхідним обладнанням, майстерні, музей Академії, виставкові простори, навчальна наукова лабораторія «Мистецтвознавчий центр «Академія» тощо. Залучення можливостей мистецьких інституцій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Бібліотечний ресурс, зокрема ХДАДМ https://ksada.org/4biblioteka.html . Інформаційні та комунікаційні технології, інтерактиви в сучасному арт-просторі. Кафедральний ресурс: монографії викладачів ОПП, авторські навчально-методичні матеріали, рекомендації для самостійної роботи, методичний фонд робіт студентів кафедри.

9 – Академічна мобільність	
Національна	Укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне

кредитна мобільність	дипломування.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+К1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання студентів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб. Підготовчі курси з української мови.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

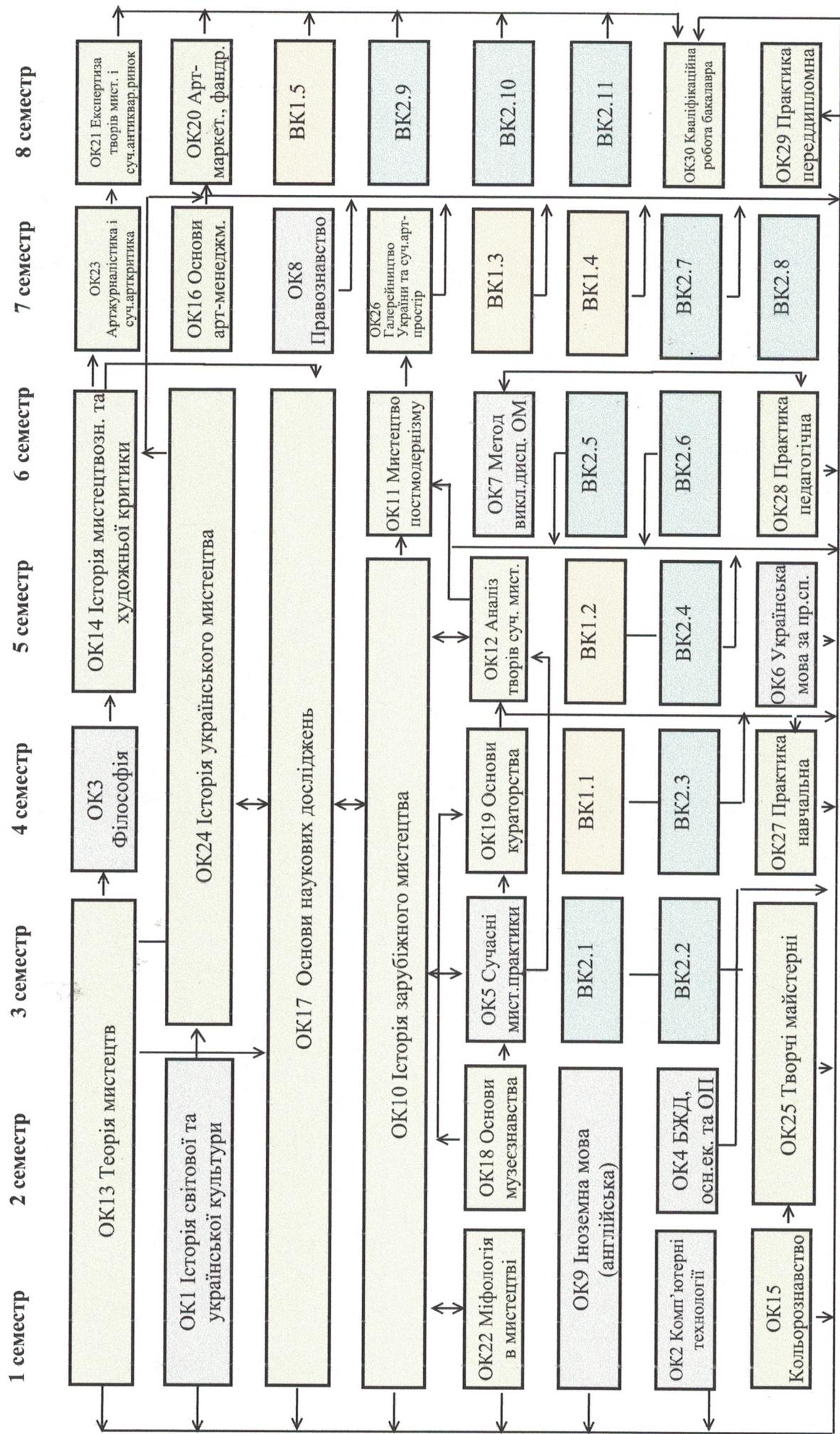
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
ОК 1	Історія світової і української культури	10	диф.залік
ОК 2	Комп'ютерні технології	3	залік
ОК 3	Філософія	3	іспит
ОК 4	Безпека життєдіяльності, основи екології і охорони праці	3	іспит
ОК 5	Сучасні мистецькі практики в культурно-історичному контексті	3	іспит
ОК 6	Українська мова за професійним спрямуванням	3	іспит
ОК 7	Методика викладання дисциплін образотворчого мистецтва	3	залік
ОК 8	Правознавство	3	диф.залік
ОК 9	Іноземна мова (англійська)	6	іспит
ОК 10	Історія зарубіжного мистецтва	25	іспит
ОК 11	Мистецтво постмодернізму	5	іспит
ОК 12	Аналіз творів сучасного мистецтва	4	залік
ОК 13	Теорія мистецтв	10	залік
ОК 14	Історія мистецтвознавства та художньої критики	8	іспит
ОК 15	Кольорознавство	3	іспит
ОК 16	Основи артменеджменту	4	іспит
ОК 17	Основи наукових досліджень	22	екз. перегляд
ОК 18	Основи музеєзнавства	3	залік
ОК 19	Основи кураторства	5	залік
ОК 20	Арт-маркетинг і фандрейзинг	4	іспит
ОК 21	Експертиза творів мистецтва і сучасний антикварний ринок	3	залік
ОК 22	Міфологія в мистецтві	3	залік
ОК 23	Арт-журналістика і сучасна арт-критика	4	залік
ОК 24	Історія українського мистецтва	16	іспит
ОК 25	Творчі майстерні	6	залік
ОК 26	Галерейництво України та сучасний арт-простір	4	іспит
ОК 27	Практика навчальна	3	диф.залік
ОК 28	Практика переддипломна	3	диф.залік
ОК 29	Практика педагогічна	3	диф.залік
ОК 30	Робота над дипломним проектом	5	захист
Загальний обсяг нормативних компонент:		180	

Вибіркові компоненти			
Цикл №1 Загальної підготовки			
ВК	1.1 Вибірковий компонент	3	залік
ВК	1.2 Вибірковий компонент	3	диф.залік
ВК	1.3 Вибірковий компонент	3	залік
ВК	1.4 Вибірковий компонент	3	залік
ВК	1.5 Вибірковий компонент	3	диф.залік
Цикл № 2 Професійної підготовки			
ВК	2.1 Вибірковий компонент	4	залік
ВК	2.2 Вибірковий компонент	4	диф.залік
ВК	2.3 Вибірковий компонент	4	залік
ВК	2.4 Вибірковий компонент	4	диф.залік
ВК	2.5 Вибірковий компонент	4	залік
ВК	2.6 Вибірковий компонент	4	залік
ВК	2.7 Вибірковий компонент	5	залік
ВК	2.8 Вибірковий компонент	4	диф.залік
ВК	2.9 Вибірковий компонент	4	залік
ВК	2.10 Вибірковий компонент	4	диф.залік
ВК	2.11 Вибірковий компонент	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Каталог вибірових компонент ОП та анотації до них представлено на сторінці кафедри теорії і історії мистецтв (розділ «ОПП Мистецтвознавство») сайту ХДАДМ

2.2. Структурно-логічна схема послідовності вивчення компонент освітньої програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Мистецтвознавство» проводиться у формі захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації/ Мистецтвознавець

Атестація здійснюється відкрито у формі публічного захисту (презентації) кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (структурного підрозділу) або у репозитарії кафедри.

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Харківській державній академії дизайну і мистецтв здійснюються практичні заходи щодо функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур:

1. Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
2. Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
3. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
4. Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
5. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
6. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
7. Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
8. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

